Ministerul Educației Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

Examenul național de bacalaureat 2023 Proba E. d) Chimie anorganică

Varianta 7

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A

Itemii de la 1 la 10 se referă la specii chimice ale căror formule chimice, notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(A) CuSO₄
(B) N₂
(C) [Cu(NH₃)₄](OH)₂
(D) Cl₂
(E) HCl
(F) H₃O⁺
Pentru fiecare item, notaţi pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoţit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.
1. Numărul substanțelor formate din molecule diatomice este egal cu:
a. 1;
c. 3;
b. 2;
d. 4.
2. Ionul complex din compozitia substantei (C) are numărul de oxidare:

a. -1; **c.** +1; **b.** -2; **d.** +2.

3. La formarea speciei chimice (F) dintr-o moleculă de apă și un proton, legătura care se stabilește este:

a. covalentă;b. covalent-coordinativă;c. de hidrogen;d. ionică.

Despre substanța (D) este fals că:

a. are în moleculă o legătură covalentă simplă; c. formează NaClO și NaCl în reacție cu NaOH;

b. are în moleculă 6 perechi de electroni neparticipanți; d. formează FeCl₂ în reacție cu fierul.

5. Referitor la substanta (E), este adevărat că:

a. baza sa conjugată este (D); c. reacționează cu NaOH cu absorbție de căldură;

b. baza sa conjugată este (F); d. soluția sa apoasă schimbă culoarea turnesolului.

6. Despre pila Daniell, la a cărei construcție se utilizează și substanța (A), este adevărat că:

a. are anodul confecționat din zinc; c. la anodul acestuia are loc reducerea ionilor Cu²+;

b. are catodul confectionat din zinc; **d.** la catodul acestuia are loc reducerea ionilor Zn²⁺.

7. La electroliza solutiei apoase a substantei (A):

a. la anod migrează doar ionii HO;c. în spațiul anodic se formează hidrogen;

b. la catod migrează ionii SO₄²⁻ si HO; **d.** pe catod se depune cupru metalic.

8. O soluție apoasă a substanței (E), de concentrație 0, 01 M, are pH-ul egal cu:

a. 2; **c.** 10⁻¹²; **b.** 12; **d.** 10⁻². **9.** Raportul masic Cu : O în substanța (A) este:

10. Contin aceeasi cantitate de cupru:

a. 0,4 mol de (A) și 0,2 mol de (C); **c.** 160 g de (A) și 166 g de (C); **d.** 166 g de (A) și 160 g de (C);

b. 1 mol de (A) și 2 mol de (C); **d.** 166 g de (A) și 160 g de (C).

Subjectul B

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Într-un substrat p sunt maxim 3 electroni.
- 2. Sodiul are caracter metalic mai pronunțat decât aluminiul.
- 3. Numărul de oxidare al clorului în clorura de fier(III) este -3.
- 4. Celula elementară a clorurii de sodiu este un cub.
- 5. În solutia de hidroxid de sodiu, fenolftaleina se colorează în rosu-carmin.

10 puncte

30 de puncte

Ministerul Educației Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C

1. Atomul unui element chimic are în nucleu 122 de nucleoni și 51 de protoni. Determinați numărul neutronilor, respectiv numărul de electroni ai atomului respectiv. **2 puncte**

- **2. a.** Atomul unui element chimic (E) are 3 straturi electronice și 6 electroni de valență. Scrieți configurația electronică a atomului elementului (E).
 - b. Notați poziția în Tabelul periodic (grupa, perioada) a elementului (E). 4 puncte
- 3. Modelaţi formarea legăturii chimice în molecula de acid clorhidric, utilizând simbolurile elementelor chimice şi puncte pentru reprezentarea electronilor.
- **4. a.** Modelați procesul de ionizare a atomului de oxigen, utilizând simbolul elementului chimic şi puncte pentru reprezentarea electronilor.
 - **b.** Notati caracterul chimic al oxigenului.

3 puncte

5. Se amestecă 160 mL soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 0,1 M cu 20 mL soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 0,2 M cu și cu apă distilată. Se obțin 200 mL de soluție (S), de concentrație **x** M. Determinați valoarea concentrației molare, **x**, a soluției (S). **4 puncte**

Subjectul D

1. Aluminiul reacționează cu clorura de siliciu(IV), în anumite condiții. Ecuația reacției care are loc, este:

...Al
$$+$$
 ...SiCl₄ \rightarrow ... Si $+$...AlCl₃

- a. Scrieți ecuațiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reacție.
- **b.** Notați rolul aluminiului (agent oxidant/ agent reducător).

3 puncte

2. Notați coeficienții stoechiometrici ai ecuației reacției de la *punctul 1*.

1 punct

3. a. Scrieți ecuația reacției globale care are loc la electroliza soluției apoase de sulfat de cupru.

b. Calculaţi masa de cupru, exprimată în grame, care se obţine la electroliza a 64 g de sulfat de cupru, dintro soluție apoasă, la un randament al reacției de 80%.
6 puncte

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E

1. Ecuația termochimică a reacției de ardere a metanolului, este:

$$CH_3OH(I) + 3/2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(I) + 725,9 \text{ kJ}.$$

Calculați entalpia molară de formare standard a metanolului, exprimată în kilojouli pe mol, utilizând ecuația termochimică a reacției de ardere a acestuia și entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_t H^0_{CO2(0)} = -393.5 \text{ kJ/mol}, \Delta_t H^0_{H2O(1)} = -285.8 \text{ kJ/mol}.$

3 puncte

- Determinați masa de metanol, exprimată în grame, care trebuie arsă, astfel ca din reacție să rezulte căldura de 7259 kJ. Utilizați informații de la *punctul 1*.

 3 puncte
- 3. Determinați căldura, exprimată în kilojouli, necesară încălzirii a 25 kg de apă, de la 30 °C la 70 °C. Se consideră că nu au loc pierderi de căldură. *3 puncte*
- **4.** Aplicati legea lui Hess pentru a determina variația de entalpie $\Delta_t H^0$, a reacției:

$$CIF(g)+ F_2(g) \rightarrow CIF_3(g), \Delta_rH^0$$

în funcție de valorile entalpiilor reacțiilor redate de ecuațiile termochimice:

(1)
$$2OF_2(g) \rightarrow O_2(g) + 2F_2(g)$$
, $\Delta_r H_1^0$

(2)
$$2CIF(g) + O_2(g) \rightarrow CI_2O(g) + OF_2(g),$$
 $\Delta_z H_2^0$

(3)
$$2ClF_3(g) + 2O_2(g) \rightarrow Cl_2O(g) + 3OF_2(g)$$
, $\Delta_r H_3^0$. 4 puncte

5. Scrieți formulele chimice ale substanțelor: AgF(s), AgCl(s) și AgBr(s), în sensul creșterii stabilității acestora, utilizând entalpiile molare de formare standard:

 $\Delta_t H^0_{AgF(s)} = -204,6 \text{ kJ/mol}, \Delta_t H^0_{AgC(s)} = -127 \text{ kJ/mol}, si\Delta_t H^0_{AgBr(s)} = -100,4 \text{kJ/mol}.$

2 puncte

Subjectul F

1. Scrieți ecuația reacției care are loc la ionizarea acidului clorhidric în apă.

2 puncte

2. Calculați valoarea numerică și scrieți unitatea de măsură a constantei de viteză pentru o reacție de ordinul 2, de tipul 2A → produși, dacă pentru concentrația reactantului de 0,4 mol·L⁻¹, viteza de reacție este 16·10⁻² mol·L⁻¹·s⁻¹.

3 puncte

- 3. a. Într-o butelie se află 4 g de hidrogen, la 27°C si 3 atm. Calculați volumul buteliei, exprimat în litri.
- **b.** Determinați masa de hidrogen, exprimată în grame, care ocupă un volum de 11,2 L, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune. *5 puncte*

Numere atomice: H-1; O-8; Na-11; Al-13; Cl-17.

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; S- 32; Cu- 64.

Căldura specifică a apei: c = 4,18 kJ·kg⁻¹·K⁻¹.

Volumul molar (conditii normale): $V = 22.4 \text{ L} \cdot \text{mol}^{-1}$.

Constanta molară a gazelor: $R = 0.082 \text{ L} \cdot \text{atm} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$.